

DAVIDŮV HŘÍCH A POKÁNÍ

I. ČTENÍ Z BIBLE

2. Samuelova 11,1–18.26–27 a 12,1-7

II. ČTENÍ Z BIBLE

2. Samuelova 12,7–10.13–14

⁷ Nátan Davidovi odvětil: „Ten muž jsi ty! Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem tě pomazal za krále nad Izraelem a já jsem tě vytrhl ze Saulových rukou. ⁸ Dal jsem ti dům tvého pána a do tvé náruče ženy tvého pána, dal jsem ti dům Izraelův i Judův, a kdyby ti to bylo málo, přidal bych ti mnohem víc. ⁹ Proč jsi pohrdl Hospodinovým slovem a dopustil ses toho, co je v jeho očích zlé? Chetejce Urijáše jsi zabil mečem a jeho ženu sis vzal za manželku, zavraždils ho mečem Amónovců. ¹⁰ Nyní se už nikdy nevyhne meč tvému domu, protože jsi mnou pohrdl a vzal jsi Chetejci Urijášovi ženu, aby ti byla manželkou. (...)

¹³ David Nátanovi řekl: „Zhřešil jsem proti Hospodinu.“ Nátan Davidovi pravitel: „Týž Hospodin hřích s tebe sňal. Nezemřeš. ¹⁴ Poněvadž jsi však touto věcí zavinil, aby nepřátelé Hospodina znevažovali, syn, který se ti narodí, musí zemřít.“

KÁZÁNÍ

Jistě nelze říkat o některých příbězích z Písma, že jsou větší než jiné, přece ale z některých z nich zaznívá Boží poselství mocněji a zřetelněji. Takový je i tento příběh o Davidově hříchu a pokání. Jeho poselství hovoří jasnou řečí i k nám dnes. Chce nás oslovit.

1.

Slavné je, že se ten příběh dostal do Bible. David, král, pýcha Izraele, vzor všech ostatních, prapředek a předobraz mesiáše (což Bible opakovaně připomíná). Člověk by čekal, že o něm budou napsány jen samé krásné věci. A teď tohle.

Králové a vládci nechávali z dějin vymazat věci, které se jim nehodily, a dělají to dodnes. Jistě takové snahy byly i v Božím lidu. Jistě někdo říkal: „A nebylo by lépe tento příběh vynechat? Nemluvit o tom a nepřipomínat si to?“

Říkala mi to tak kdysi i jedna sestra ze sboru: „Bratře faráři, nevyprávějte tenhle příběh dětem, sníží to Davidovu hodnotu v jejich očích. Vyprávějte jim jenom to, co udělal pěkného.“

A přece Bible zachovala tento příběh, jistě navzdory všem, kdo by ho bývali vymazali. Ten příběh tam prosadil Duch svatý. Je dokladem poctivosti Bible. Duch svatý vedl ty, kdo psali Bibli, donutil je, aby zaznamenali příběh, který jistě neslouží nejslavnějšímu králi Božího lidu ke cti, ale ukazuje i jeho slabost a křehkost. Obyčejně píšou pravdu spíše protivníci a nepřátelé, stoupenci se snaží příběhy re- tušovat. Zde píší lidé, kteří Davida milovali – a píší pravdu.

2.

Příběh Davidova hříchu varuje. Stejně jako apoštolovo slovo: „Ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl“ (1K 10,12). Pozor na pýchu, duchovní povýšenost. Pozor na pokušení.

David si pozor nedal. Jistě není nikomu zakázáno, aby se procházel, ani aby se díval kolem sebe. Ale člověk se nemá dívat tam, kam se to nesluší a nepatří. Má umět odvrátit zrak i krok. Tato ctnost či dobrá vlastnost vymizela z našeho světa.

Ježíš řekl v kázání na hoře, že je lepší vyrvat si oko nebo utnout ruku, když svádí ke hříchu, než se poddat pokušení a skončit v pekle (Mt 5,27–30).

Proti pokušení musí člověk bojovat. Nemůžu urvat každou květinu, která se mi líbí. Nemůžu mít každou ženu, po které zatoužím. David proti pokušení nebojoval, neodehnal je. Okamžitě, jak přišlo, se mu poddal – a jednal, jak mu našeptávalo.

Martin Luther řekl v souvislosti s pokušením slavnou větu: „Nemůžeš zabránit, aby kolem tvé hlavy létali ptáci, ale můžeš zabránit, aby si na tvé hlavě udělali hnízdo.“ Nikdo nemůže zabránit, aby na něj nepřicházelo pokušení, aby kolem něho nelétalo, aby nic neviděl či neslyšel, aby ho nic nenapadlo. Ale máme bránit tomu, aby se to usadilo v našem srdci.

Jenom srdce plné Ducha svatého už nemá místo pro pokušení. Nikdo z nás není imunní vůči pokušení a hříchu, každý musíme hodně hledět na to, abychom nepadli. Davidův příběh ukazuje, jak snadné je i pro „svatého“ člověka padnout.

3.

Příběh Davidova hříchu ukazuje, jak je každý hřích jako rakovina, která okamžitě bují dále a rozlézá se. Jen malá nevěra, řeklo by se. Co se vlastně stalo? Vždyť to byla aférka jen na jednu noc! To se stává.

Ale na cestě je dítě. Co s ním? Dítě znamená, že se to všechno prozradí. Uriáš je na válečném tažení, hned bude jasné, že to dítě není jeho. Co s tím? Tenkrát nebylo tak snadné zabít nenarozené dítě jako dnes. A přece tam je vražda. Uriáš musí zemřít, protože nikdo se nemá dovědět o tom, že Batšeba čeká dítě s jiným, nadto s králem, Božím vyvoleným.

Jeden hřích nás žene do druhého. Celý řetězec hříchů následuje, když člověk podlehne pokušení a chce svůj hřích zatajit a ukrýt, místo aby ho v pokání vyznal.

Na začátku ještě byl čas k pokořujícímu vyznání: „Uriáši, zcizoložil jsem s tvou ženou. Odpust mi to, prosím.“

Místo toho se to David pokusí „řešit“ tím, že Uriáše odvolá z válečného tažení k sobě do Jeruzaléma. Opije ho (a další den znovu) a posílá ho na noc domů k manželce, aby se to dítě mohlo přičíst jemu. Jenže Uriáš spí venku před domem, bez manželky, jak mu to nařizoval vojenský řád.

Když nepomohla tato lest, pošle David Uriáše na smrt. Svého přítele, jednoho z třiceti nejvěrnějších rytířů (2S 23,39), který ho věrně doprovázel už v době, kdy byl David psancem a štvancem utíkajícím před Saulem.

Mnohem horších věcí se často dopouští člověk, který chce ukrýt svůj hřích. Ve snaze skrýt své provinění, jen kupíme další a další. A bludný kruh hříchu jde dál a dál. Člověk řekne pomluvu o druhém, křivé slovo, a místo aby litoval, kupí další a další, jen aby skryl, že se provinil. Zalže, a než aby se přiznal, kupí další a další lži. Urazí druhého, a než by se omluvil, dělá další podrazy, jen aby zakryl, že to první byl hřích.

Když nevyhlásíme boj hříchu hned, nevyznáme ho hned, roste a roste a šíří kolem sebe zkázu. Proto je tak důležitá modlitba za odpuštění každý den. Jen nechte svůj hřích pokračovat a růst.

4.

Nezáleží, jak dobře se nám podaří náš hřích skrýt; záleží na tom, co řekne Bůh. „V očích Hospodinových bylo zlé, co David spáchal“ (11,27). Jediná věta po celém příběhu, ale ostrá jako břitva.

Lidé, protože neznali souvislosti, mohli Davida dokonce chválit. Po smrti svého přítele Urijáše se ujal vdovy, postaral se o ni, vzal si ji dokonce za manželku. Mohli říkat: „My ale máme dobrého a soucitného krále.“

Ale Bohu se to nelíbilo. Protože Bůh ví, jak to je. Bůh ví, jaká je pravda. Lidé si mohou říkat, co chtějí, v posledu na tom opravdu nezáleží, i když my všichni na to příliš dáme. Důležité je to, co říká Bůh, zda se to líbí nebo nelíbí Bohu.

Na Boha David ani nepomyslel, ani když ho uchvátila Batšeba, ani když posílal Urijáše na smrt. Při hříchu člověk nemyslí na Boha, kdepak, jen na něho zapomenout. A často se mu to docela dobře daří a podaří. Ani si nevzpomene.

Jenomže je omyl myslet si, že když já zapomenu na Boha, že se i on na mne přestane dívat. „Nikdo se to nedoví,“ říkávají a myslí si lidé, „zůstane to jen mezi námi.“ Mýlí se. I kdyby to neviděl, i kdyby se to nedověděl nikdo z lidí, Bůh to vidí a slyší. Bůh to ví. Bůh je u všeho, co dělám.

Nad každým mým i tvým činem Bůh říká své: „Líbí se mi to,“ nebo: „Nelíbí se mi to.“ Jen blázni si myslí, že když nemyslí na Boha, přestane to platit. Že když nevěří v Boha, nikdo nepíše slova soudu nad jejich životem. Jsou jako pštrosi, kteří zahrabou hlavu do písku, když vidí nebezpečí. Jen nebudme jako pštrosi.

5.

Davidův příběh je ovšem také velikým příběhem o pokání a Boží milosti. Jen opravdové pokání může zastavit bludný kruh hříchu.

Vůbec to tak ovšem skončit nemuselo. Mohlo to dopadnout tak, že si David bude pokračovat ve své hříchojízdě a Nátan skončí ve vězení nebo dokonce s hlavou na špalku. Jako Jan Křtitel ve velmi podobné situaci. David ale Boží slovo pokorně přijal. A pokáním přerušil pokračování dalších a dalších hříchů.

Jistě mu v tom velmi pomohl právě prorok Nátan. Jde za ním s Božím slovem. Jde za ním osobně, říká mu to mezi čtyřma očima. Nevykřikuje to veřejně, jak to

mnozí rádi dělají. Protože jim nejde o návrat hříšníka k Bohu, ale o jeho zostuzení a o to, aby na tom sami vydělali nějaké body.

Nátan šel za Davidem soukromě a řekl mu to sice velice důrazně a přece nesmírně moudře. Mnohokrát to lidé říkají tak, aby se ten druhý urazil a naštvál. Nátan dobře vážil svá slova a neplácal, co mu slina zrovna na jazyk přinesla.

Kdo chce druhého napomínat, ať si dobře přečte tento příběh, stejně jako to, co říká Pán Ježíš o bratrském napomínání (Mt 18,15–17). Špatné napomínání je horší než žádné. Kdo nenapomíná s láskou, ať je raději zticha, protože pak to stejně k ničemu nevede.

Vyřídít druhému slovo Božího soudu nad jeho hříchem, k tomu nás ale Bůh posílá. To je nezbytná součást života společenství Božích dětí. Pokud mám druhého rád, záleží mi na něm, nemůžu mlčet, nebo dokonce jeho hříšné jednání schvalovat a podporovat ho v něm.

Nátan měl Davida nesmírně rád a možná, že by raději nesl trest za něho, než mu zvěstoval Boží soud. Ale jeho slovo bylo přísné a ostré. Nazval hřích pravým jménem a označil viníka. Zvěstoval Boží soud. Velmi Davidovi pomohl, aby skončil řetěz hříchu. Bylo to uzdravující slovo, přineslo pomoc.

Nátanovo slovo vedlo Davida k vyznání: „Ano, zhřešil jsem.“ Vedlo ho také k modlitbě za odpuštění, za čisté srdce. Vezměte si Bibli a přečtěte si slova 51. žalmu, nadepsaného: Davidův žalm, poté, co k němu přišel prorok Nátan kvůli jeho poměru s Batšebou.

Boží láska člověka mění a dává mu sílu, aby zápasil s hříchem a odolával pokušení. A kdo miluje Boha, měl by růst v umění vzdorovat pokušení a hříchu. Ale i ten, kdo miluje Boha, může padnout. Zhřešit, provinít se, není těžké. Snadno do toho člověk spadne.

Ale v tom je velikost člověka, který miluje Boha: Ne, že by nikdy nepadl, ale že si nechá říci slovo soudu a přijme je. Že činí pokání, že svůj hřích vyzná a dostává od Boha sílu zase vstát a jít. Nezůstat v hříchu, to je dar Božího odpuštění, to je ovoce vyznání hříchu.

Někdo by mohl říci: „Věřící člověk to byl – a udělal tohle!“ Ano, je to tak. Leckterý slušný pohan by to zřejmě neudělal. Možná by pro něj tato věc nebyla takovým pokušením. Člověka není možno posuzovat jen podle toho, co udělá, ale také podle toho, kolik zápasí s hříchem, kolik vyznává a zda dovede znovu vstát.

To je dar víry od Pána Ježíše Krista: že ve víře zápasíme proti pokušení a hříchu – a silíme ve své imunitě vůči hříchu. A i když klesneme, zase smíme po upřímném pokání díky Božímu odpuštění vstát.

Modlitba po kázání: Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství. Odpust mi můj hřích, abych mohl pokračovat v cestě za tebou. Stvoř mi čisté srdce a dej mi sílu bojovat s pokušením. Amen.